

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2016-10-11
Besvaras senast
2016-10-19 kl. 12.00

Till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

2016/17:89 Systembolaget och antifacklig verksamhet

Det är viktigt att våra statliga företag lever upp till de höga krav som vi har i Sverige på till exempel respekt för fackliga rättigheter, god arbetsmiljö och rimliga arbetsvillkor. Detta måste givetvis också gälla deras verksamhet utomlands och de partner som de samarbetar med utomlands.

Förhållandena för lantarbetarna på Sydafrikas vinodlingar har tyvärr inte förbättrats särskilt mycket jämfört med hur de var på apartheidtiden. Lönenivån och arbetsmiljön är usel, och facklig verksamhet motarbetas.

Livsmedelsarbetarnas (IUL), lantarbetarnas (IUF) och hotellanställdas (UITA) fackliga internationaler samverkar globalt i organisationen United Food, Farm and Hotel Workers Worldwide.

Denna organisation har startat en internationell facklig kampanj för att få stopp på trakasserier av fackligt aktiva vid Robertson Winery i Sydafrika.

Robertson Winery är en välkänd vinproducent i Västra Kapprovinsen som levererar vin genom Systembolaget, vilket innebär att Robertson ska följa de etiska krav som det svenska säljmonopolet ställer. Systembolaget är en av Robertson Winerys största kunder.

Ett sådant grundläggande krav är att respektera föreningsrätten. Trots det vägrar Robertson Winery att erkänna det sydafrikanska fackförbundet CSAAWU som organiserar en majoritet av de anställda vid företaget. Företaget försöker i stället skrämja de anställda som är fackliga medlemmar och förtroendevalda.

Fackföreningen CSAAWU kräver att Robertson Winery erkänner föreningsrätten, ingår kollektivavtal och går med på att en partsgemensam kontrollkommitté inrättas för att säkra att Systembolagets etiska normer följs.

Även enskilda anställda på Systembolaget, vars personal organiseras av Unionen, har protesterat mot Robertson Winery men får som svar av ansvarig för press- och samhällsrelationer ”att Systembolaget inte bedriver någon egen utrikespolitik”.

Möjligen borde denna pressenhet läsa på lite om svensk Sydafrikapolitik för att förstå att bolaget uppträder tvärt emot vad som i alla tider har varit svensk

sydafrikapolitik, det vill säga att stödja de svartas och färgades rättigheter som så länge undertrycktes av den vita minoriteten.

Att ett statligt bolag så flagrant struntar i etiska krav och dessutom har en press- och samhällskontaktsenhet som har fräckheten att stoltsera med detta är oerhört utmanande mot en regering med socialdemokratiska statsråd.

Vilka åtgärder avser statsrådet att vidta för att få Systembolaget att följa statens etiska krav i sin kundrelation med Robertson Winery?

.....
Peter Persson (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Anders Norin